

Wel
IJZERCONSTRUCTIE

WEL IJZERCONSTRUCTIE

Op de algemeene vraag, wat
beter is: IJzer of Gewapend
beton, kan geen algemeen
antwoord gegeven worden.

Ir. Kentie in
„Gewapend beton in het
gebouw.“

WEL VOLDOENDE CAPACITEIT

..... doch daar
De Vries Robbé een daad-
werkelijke capaciteit heeft van
1000 ton per week

Prof. Ir. R. L. A. Schoemaker
in
„Het Bouwbedrijf.“

NIEUWE UITGAVEN.

GEWAPEND BETON IN HET GEBOUW, Ir. Y. M. D. Kentie.
Uitgave L. J. Veen, Amsterdam.

Van de Betonvereniging ontvingen wij het boven aangekondigd boekwerk, een luxe uitgave, waarin tal van uitstekende afbeeldingen den beschouwer overtuigen, dat gewapend beton alom toepassing vindt. De verhandeling stelt daarentegen teleur, omdat hieruit blijkt, dat het boekwerk eigenlijk bedoeld is als een strijdschrift tegen staal en stalen constructies. De voordeelen van gewapend beton in het gebouw worden breed uitgemeten, en het materiaal staal wordt met een wat erg eenzijdige bewijsvoering afgemaakt.

Niemand zal kunnen ontkennen, dat het gewapend beton zich zeer goed leent tot het uitvoeren van de meest moeilijke bouwopgaven, doch het gaat toch niet op, dat men staal als constructiemateriaal nagenoeg geen economische en praktische waarde toekent.

Dat men in Nederland gewoonlijk niet terecht kan, indien een ijzerconstructie, ook maar van een honderd ton, in korten tijd geleverd moet worden (blz. 7) is al heel treurig, doch daar bij De Vries Robbé daadwerkelijk een capaciteit heeft van 1000 ton in de „week“, behoeft de lezer zich gelukkig nog niet ongerust te maken.

Het is jammer dat het vergelijk tusschen beide volwaardige materialen, staal en gewapend beton, niet subjectief is gehouden. Nu heeft het werk te veel het karakter van een oratie pro domo gekregen, hetgeen zeker niet noodig was geweest, indien de schrijver beide materialen recht had doen wedervaren.

R. L. A. S.

Prof. Ir. R. L. A. SCHOEMAKER in
„HET BOUWBEDRIJF“ 13 Febr. 1931

BEDENKELIJKE
VOORLICHTING

In het op ruime schaal verspreide boek „Gewapend Beton in het Gebouw“, uitgegeven door de Betonvereniging, schrijft Ir. Y. M. D. Kentie, Hoofdingenieur Afd. chef van Gemeente-werken Den Haag, op blz. 72 f/m 75 o.a.:

Wie een ijzerconstructie ook maar van een honderd ton in korten tijd geleverd moet hebben, kan gewoonlijk in Nederland niet terecht en moet in het buitenland bestellen, waar meestal de constructie-werkplaatsen in verbinding staan met walswerken en dientengevolge in de gelegenheid zijn, om een spoediger levering van het benodigde ijzer te kunnen verkrijgen en waar bovendien de zeer machtige uitrusting van de fabrieken en de organisatie van den arbeid in de werkplaatsen en in de technische bureaus zoodanig is, dat de Nederlandsche industrie, die voor een veel kleiner gebied werkt, in vermogen daarbij ver moet achterblijven. Wel wordt in Nederland gepoogd om door samenwerking tot een betere industriële machtsontplooiing te komen, doch ten aanzien van hetgeen de grootsche constructiewerkplaatsen, als in Duitsland, kunnen bieden, kan in geen geval van een vergelijking, ook zelfs maar van verre, sprake zijn. Wie dus voor een groote ijzerconstructie vlug geholpen wil worden kan hier niet terecht, doch moet zich tot het buitenland wenden, waar hij in den regel ook goed bediend wordt, naar vanzelfspreek, voor goed geld. „Wordt een ijzerconstructie aan een Nederlandsche constructie-werkplaats opgedragen, dan dient in het oog gehouden te worden, dat noch op een vlugge verkrijging van het materiaal, noch op een uitwerking van de plannen in korten tijd, noch op eensnelle uitvoering van het werk in de fabriek, noch op een rappe montage gerekend kan worden. De afhankelijkheid van den termijn, dien de walswerken voor de levering van het materiaal gelieven te stellen, en het gebonden zijn aan de beperkte capaciteit van de Nederlandsche industrie, die spoedig tot de grens van het vermogen belast is, hebben tengevolge, dat op een vlugge uitvoering van een ijzerconstructie voor een groot gebouw zeker geen staat kan worden gemaakt“.

DE
WERKELIJKHEID
IS ANDERS !

Bedenkelijke voorlichting.

De vereeniging Nederlandsch Fabrikaat verzoekt ons plaatsing van het volgende:

Onlangs is een boekwerk verschenen, getiteld: Gewapend beton in het gebouw, geschreven door Ir. J. M. D. Kentie, uitgegeven door de Betonvereniging.

Dit boekwerk bevat een pleidooi voor het gebruik van beton in plaats van staalconstructie.

Vanzelfsprekend ligt het niet op den weg van de vereeniging Nederlandsch Fabrikaat stelling te nemen ten opzichte van de vraag welk van deze twee systemen beter is, maar wel ligt het op den weg van de vereeniging Nederlandsch Fabrikaat haar aandacht te wijden aan een beschouwing in dit boekwerk voorkomende, luidende:

„Wie een ijzerconstructie ook maar van een honderd ton in korten tijd geleverd moet hebben, kan gewoonlijk in Nederland niet terecht en moet in het buitenland bestellen, waar meestal de constructiewerkplaatsen in verbinding staan met walswerken en dientengevolge in de gelegenheid zijn om een spoediger levering van het benodigde ijzer te kunnen krijgen, en waar bovendien de zeer machtige uitrusting van de fabrieken en de organisatie van den arbeid in de werkplaatsen en in de technische bureaus zoodanig is, dat de Nederlandsche industrie, die voor een veel kleiner gebied werkt, in vermogen daarbij ver moet achterblijven. Wel wordt in Nederland gepoogd om door samenwerking tot een betere industriële machtsontplooiing te komen, doch ten aanzien van hetgeen de grootsche constructiewerkplaatsen, als in Duitsland, kunnen bieden, kan in geen geval van een vergelijking, ook zelfs maar van verre, sprake zijn. Wie dus voor een groote ijzerconstructie vlug geholpen wil worden kan hier niet terecht, doch moet zich tot het buitenland wenden, waarbij hij in den regel ook goed bediend wordt, maar vanzelfsprekend voor goed geld.“

Het ligt zeer zeker op den weg van de vereeniging Nederlandsch Fabrikaat om tegen de hier vrijwel in het openbaar geuite meening een krachtige tegenspraak te laten hooren.

Om deze tegenspraak met bewijzen te kunnen staven heeft het bestuur zich gewend tot verschillende deskundigen op dit gebied en een onderzoek ingesteld naar de capaciteiten der Nederlandsche constructiewerkplaatsen. Uit dit onderzoek blijkt dat b.v. in 1930 in totaal door Nederlandsche werkplaatsen ca. 120.000 ton constructiewerk is afgeleverd, bestaande uit fabrieksgebouwen, bruggen, stalen geraamten, masten, enz. De capaciteiten der afzonderlijke werkplaatsen zijn zeer uiteenlopend. De grootste Nederlandsche onderneming heeft een jaarproductie van ca. 45.000 ton en kan derhalve dagelijks plus minus 150 ton constructiewerk produceeren.

Het in Nederland vervaardigde constructiewerk is behalve voor inlandsche gebruik, gedeeltelijk voor export bestemd. Als exportlanden komen natuurlijk in hoofdzaak de Nederlandsche koloniën in beschouwing. Echter blijkt ook dat exportmogelijkheid naar andere landen bestaat, niettegenstaande hooge invoerrechten. Zoo zijn door Nederlandsche firma's werken uitgevoerd in België, Frankrijk, Spanje, Zuid-Afrika, enz. en vele malen is het voorgekomen dat de Nederlandsche industrie als laagste inschrijver fungeerde, doch dat de opdracht aan een inheemsche firma werd gegeven op grond van economische of nationale overwegingen.

Van deskundige zijde werd ons medegedeeld, dat de Nederlandsche constructie-industrie zeker niet ten achter staat bij de buitenlandsche en dat men gaarne met Nederlandsche werkplaatsen samenwerkt; de kwaliteit van de constructies en van het werk voldoet aan de hoogste eischen. Trouwens er behoeft alleen opmerkzaam gemaakt te worden op het feit dat groote rivieroverbruggingen thans uitsluitend aan Nederlandsche constructie-werkplaatsen worden opgedragen en met succes worden uitgevoerd, om de onjuistheid van de bewering van den heer Kentie in het volle licht te stellen.

De meening, dat vele Deutsche werkplaatsen spoediger zouden kunnen leveren omdat zij een walswerk achter de hand hebben, werd door deskundigen niet gedeeld. Juist omdat de Nederlandsche werkplaatsen niet op een walswerk kunnen steunen, zijn zij genoodzaakt om groote hoeveelheden materiaal in voorraad te houden, zoodat zij gewoonlijk het benodigde van dezen voorraad kunnen nemen. Wanneer de constructeur voor zijn constructie normale gangbare profielen gebruikt, dan is hij er bijna zeker van dat zijn werk in Holland vlugger zal kunnen worden uitgevoerd dan in Duitsland omdat juist dit voorraadjjaar kan worden gebruikt.

Het ligt niet op onzen weg om voorbeelden van snellen bouw en snelle levering aan te halen doch wij meenen goed te doen om het bovenstaande onder de aandacht van het publiek te brengen als protest tegen het geschrift van den heer Kentie, dat weliswaar door deskundigen niet ernstig zal worden genomen, maar waarvan de invloed desalniettemin schadelijk voor het Nederlandsch fabrikaat kan zijn.

Een, naar verhouding van zijn omvang, zwaar pak van de post; een zucht van opluchting van den bode toen hij het kwijt was. Wat zat daarin? Een prachtwerk: een boek getiteld *Gewapend Beton in het Gebouw* door Ir. Y. M. D. KENTIE, Civiel Ingenieur, met 50 platen, uitgegeven door de *BETONVEREENIGING*, Amsterdam, 1930, L. J. VEEN's Uitgevers Maatschappij N.V.

Een dankbare arbeid zulk een boek samen te stellen. Een inliggend visitekaartje, waarop „Aangeboden door de Vetonvereniging” scheen verdere bespreking overbodig te maken, doch er lag ook een briefje in van den Uitgever met verzoek om beoordeeling. Gemakkelijk genoeg, de uitvoering is boven mijn lof verheven, er zijn geen kosten gespaard om iets moois, iets rijks te leveren. Papier, letter, keus en uitvoering der platen, alles eersten rangs.

Naar ik vernam, niet in den handel. Waartoe dan zulk een pracht? Reclame van lieden in goeden doen, reclame in eigen boezem. Geen aanleiding dus om het doel voorbij te streven. Toch heeft de schrijver dat niet kunnen laten. Ik had het boek nog niet geheel gelezen toen ik in *Het Vaderland* onder den titel „Bedenklijke Voorlichting” een krachtig protest aantrof van de *Vereeniging Nederlandsch Fabrikaat* tegen zijn wijze van optreden tegenover den mededinger van het Gewapend Beton, het Profielijzer, (blz. 71 e.v.). Dat had hij niet moeten doen.

v. d. K.

PROF. J. A. VAN DER KLOES in „BOUWSTOFFEN” April 1931

ma gelyk werd.
Hieruit moge blijken, hoe volkomen bezijden de waarheid de meening is, dat belangrijke constructiewerken in Holland niet kunnen worden vervaardigd en men daarvoor op het buitenland aangewezen is. Dergelijke meeningen zijn gewoonlijk gevestigd op een volkomen gemis aan inzicht, of, wanneer de zegsman zich beroept op opgedane ervaring, op een verregaand gebrek aan kennis, die noodig is om directie over een dergelijk werk te voeren.

Vaak wordt het denkbeeld geuit, dat de

MECHANICUS in „DE NIEUWE EEUW” 30 April 1931

VOORDEELEN VAN IJZERCONSTRUCTIE

- Lichte, daarom goedkoopere fundeering.
- Vervaardiging in fabriek, waardoor betere controle mogelijk.
- Afmetingen zuiver volgens teekening.
- Gemakkelijk te wijzigen.
- Snelle montage.

2
VOORDEELEN
OVER
IJZERCONSTRUCTIE

Ir. E. A. VAN GENDEREN STORT in
„DE INGENIEUR“ 15 Augustus 1930

In het bovenstaande heb ik op grond van mijn waarnemingen en van bestaande literatuur getracht aan te toonen, dat een bekleed stalen gebouw beter en meer weerstand biedt aan het vuur dan een gebouw van gewapend beton. Voor de bewoners of gebruikers zal het weinig uitmaken van welk materiaal het gebouw vervaardigd is. De vuurweerstand van beide constructievormen toch is zoo groot, dat zeker alle aanwezigen bij het uitbreken van brand zich in veiligheid kunnen stellen, althans wanneer de inrichting niets te wenschen overlaat. Voor de assurantie-maatschappijen is de groote vuurweerstand van staalskeletgebouwen wel degelijk van belang en zal vermoedelijk in de toekomst er wel toe leiden, dat de premies ervoor lager zullen worden dan voor betongebouwen. In Amerika en ook in Duitschland worden hierover reeds onderhandelingen gevoerd. Dit wijzigen van de premies zal echter moeten gebeuren op grond van degelijke en uitvoerige statistieken, zooals de Amerikaanse verzekeraars die kennen. Het is te hopen, dat men

Ir. H. SANGSTER in
„DE INGENIEUR“ 16 Januari 1931

Uitgave op deze wijze verzorgd als de vorige, en het is reeds voldoende bekend, om een speciale aanbeveling noodig te hebben.

Ir. Y. M. D. KENTIE. **Gewapend-beton in het gebouw.** Uitgegeven door de Betonvereniging bij L. J. Veen's Uitgevers-Mij. 1930.

Van dit op zwaar papier, met bijzonder forsche letter uitgegeven boek, is de strekking, als uitgave, van de Betonvereniging, te begrijpen. Men wil eens toonen, wat het materiaal voor toepassingsmogelijkheden biedt. Was men bij eigen zaak gebleven, dan zou men het beton beter gediend hebben. Nu is de schrijver overgegaan tot een beschouwing van de antithese ijzer-gewapend beton, (het is meer een bepaald soort concurrentiestrijd, dan een werkelijke antithese), waarbij de voordeelen van het beton een fel eenzijdig licht krijgen, en het boek als een oratio pro domo naar voren komt.

De beide materialen worden met elkaar vergeleken op de volgende punten: economie, Nederlandsch Fabriekaart, esthetica, aantasting door vuur en atmosfeer, en bouwsnelheid. Als men het onderwerp bekijkt, zooals ir. KENTIE dit doet, dan zou er voor het ijzer praktisch geen levensmogelijkheid meer over blijven. Het ligt niet op mijn weg, om hier aan te geven, op welke plaatsen de lichtbundel al te eenzijdig werd gericht, alleen wil ik opkomen voor de Nederlandsche staalindustrie, waar schrijver op blz. 71 het blijkbaar moeilijk te verwezenlijken acht, dat een honderd ton ijzerconstructie in korten tijd door Nederlandsche werkplaatsen geleverd zou kunnen worden.

Een 50-tal goede afbeeldingen van in den lande tot stand gekomen bouwwerken van zeer verschillenden aard, illustreert de toepassing, en de toepassingsmogelijkheid van het gewapend beton. Het had meer geïmponeerd, indien uitsluitend deze figuren met een bijschrift gepubliceerd waren geworden.

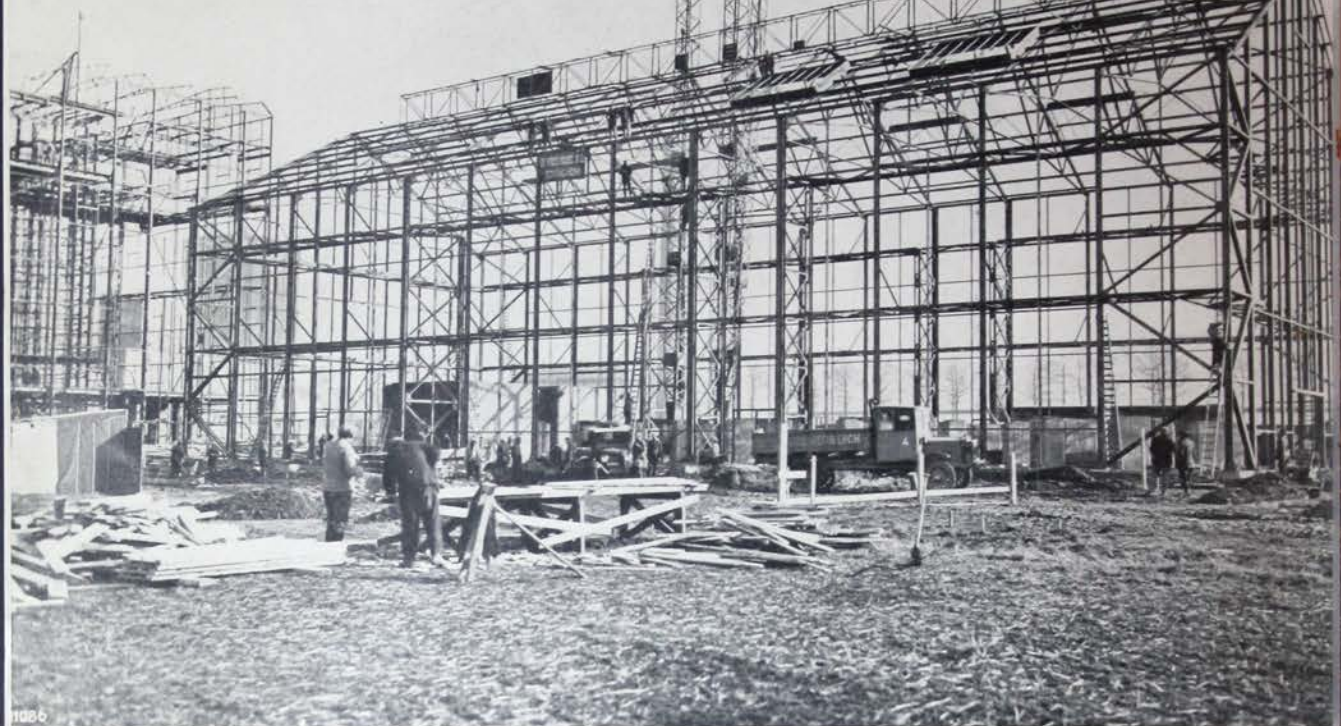
Ir. H. SANGSTER.

HET PRODUCTIEVERMOGEN
VAN DE VRIES ROBBÉ & Co
VOOR IJZERCONSTRUCTIE
BEDROEG IN HET JAAR 1929

45.332.612 K.G.

VOLGENS OPGAVE AAN HET
CENTRAAL BUREAU VOOR
STATISTIEK

EN HIER EEN BEWIJS VOOR DE SNEL-
HEID VAN IJZERBOUW
3 WEKEN EERDER OPGELEVERD !

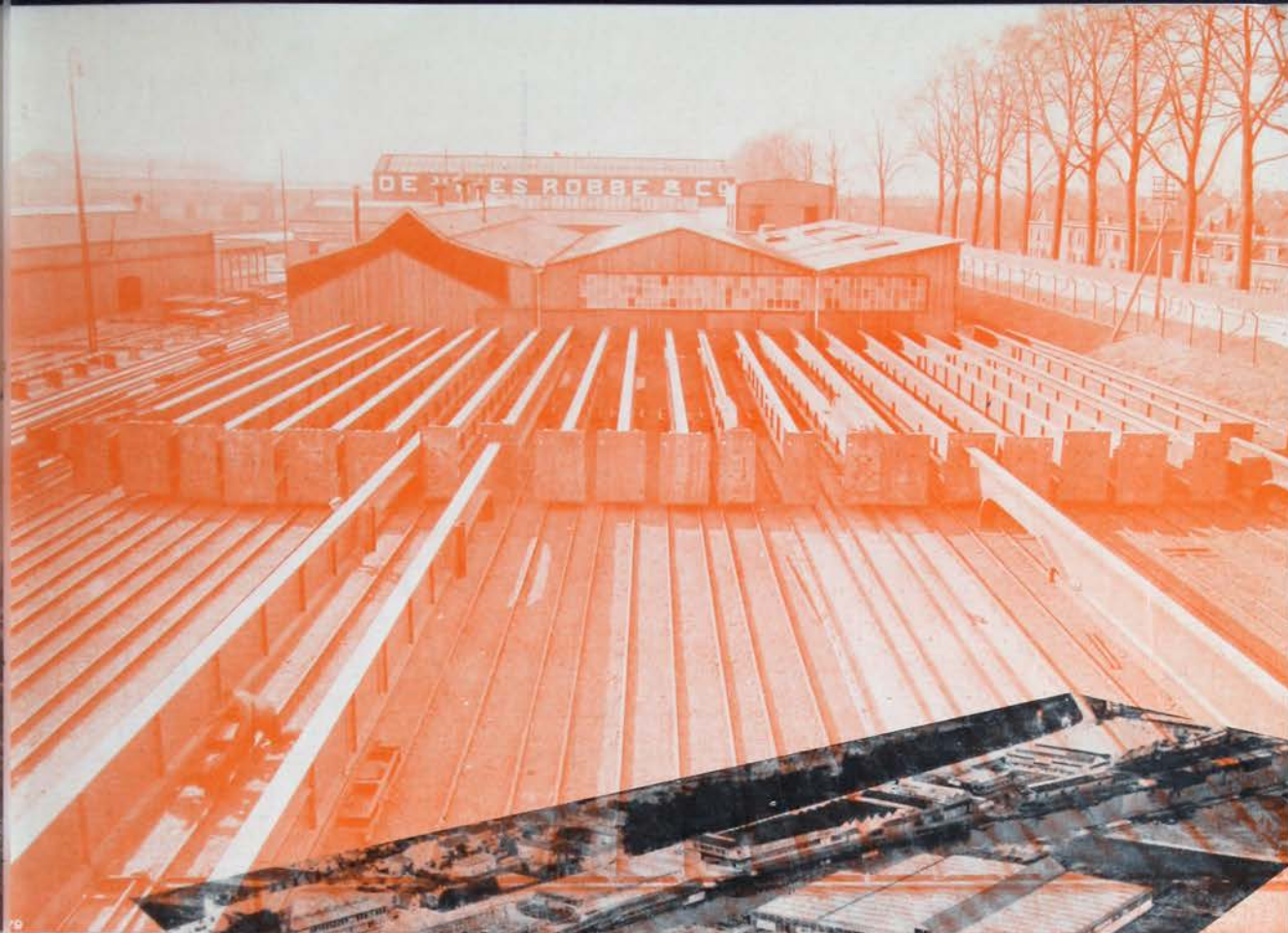

Ovengebouw - Zwavelzuurfabriek
v/h. Stikstofbindingsbedrijf
S. M. Maurits

Officiële bestelling:
6 December 1929

Oplevering:
21 FEBR. 1930

3 WEKEN VROEGER DAN GEVRAAGDE
LEVERTIJD: 15 Maart 1930

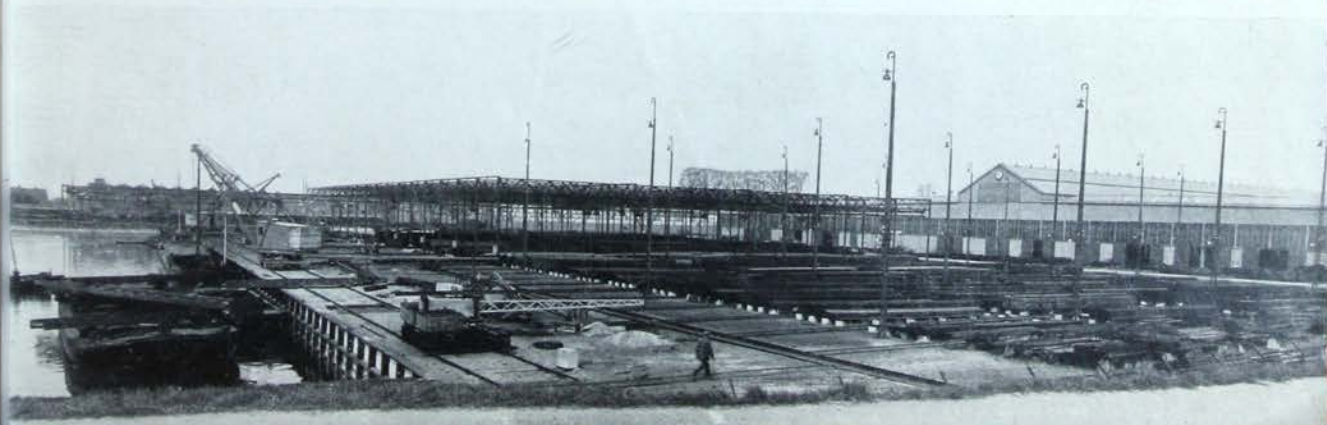
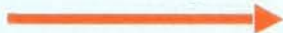

LUCHTFOTO K.L.M.

9850

HET BEDRIJF VAN DE VRIES ROBBE & CO GORINCHEM

Verschaft aan ruim 1100 man personeel
werk
Beschikt over opslagplaatsen met eigen
havens en booten

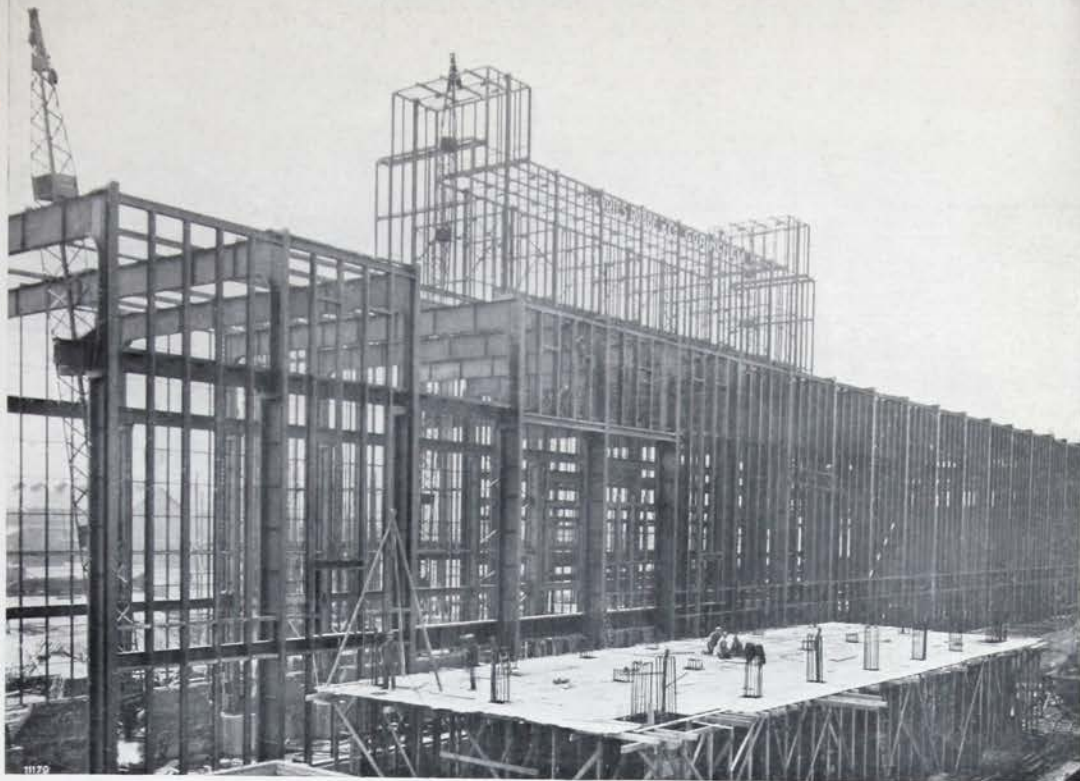

DE VRIES ROBBÉ & Co GORINCHEM

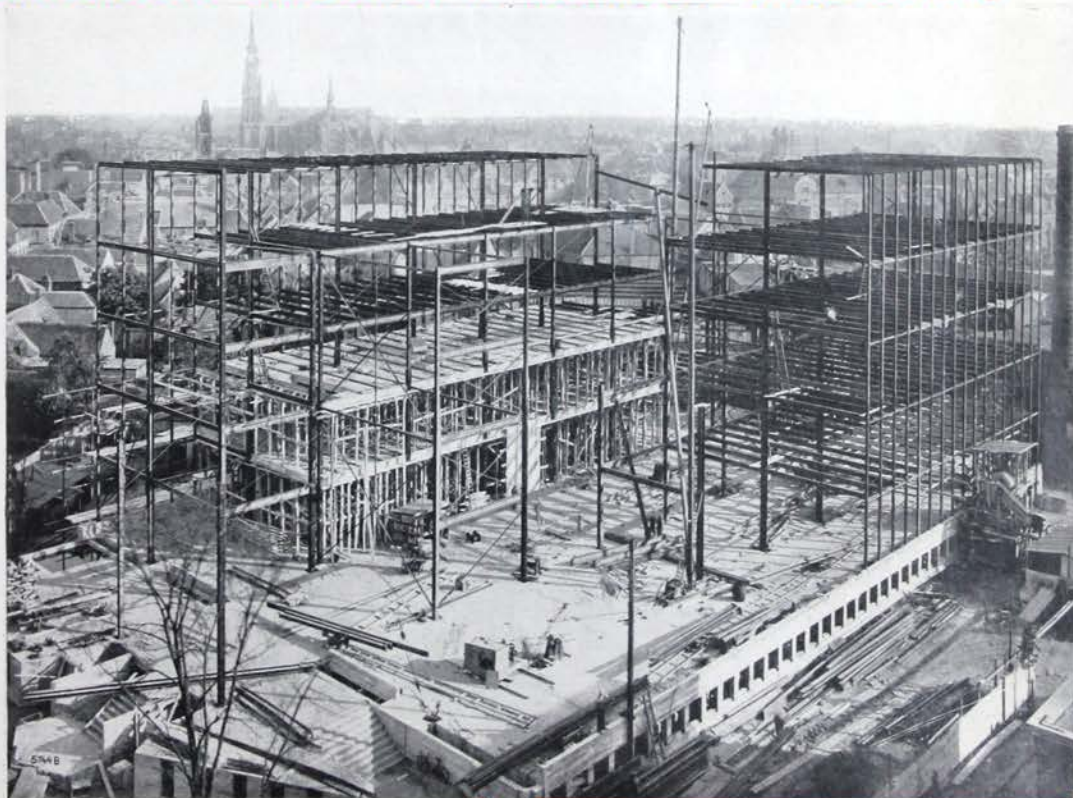
- Heeft een capaciteit van 1000 ton ijzerconstructie per week
- Beschikt over een groote technische staf
- Heeft **een halve eeuw** ervaring op het gebied van ijzerconstructie
- Bouwde in ijzerconstructie

Electriciteitsfabriek
Galileïstraat,
Rotterdam

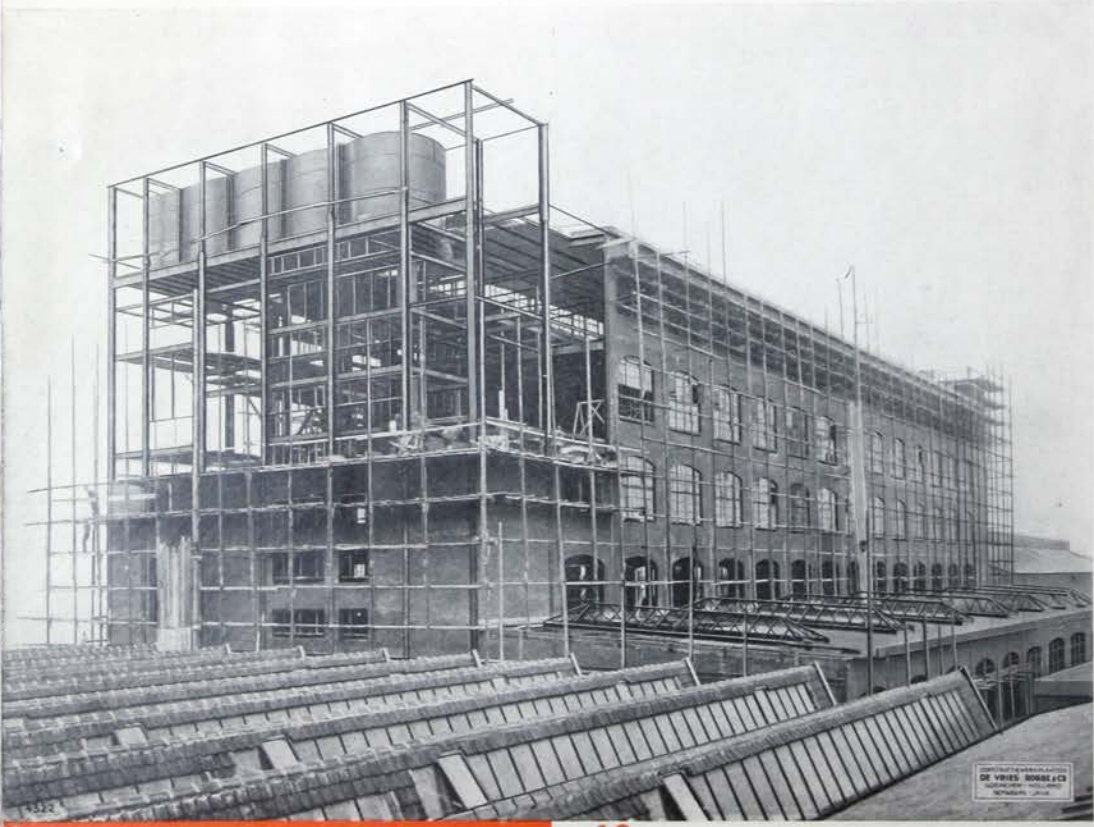

EN HIER ZIJN GROOTE GEBOUWEN IN IJZERBOUW UITGEVOERD !

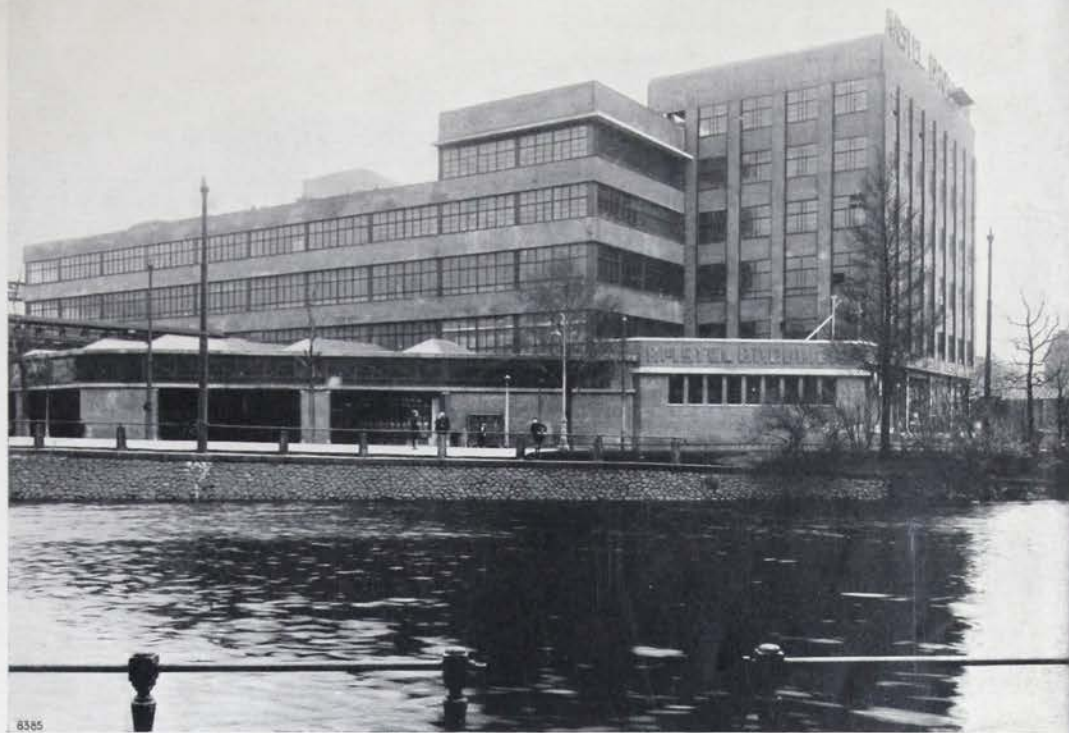
Kantoorgebouw
N.V. Philips
Eindhoven

Kantoorgebouw
der M. E. L. S.
„Oranje-Nassau“
Mijnen - Heerlen

Cartonnagefabriek
N.V. Philips
Eindhoven

Amstelbrouwerij
Amsterdam

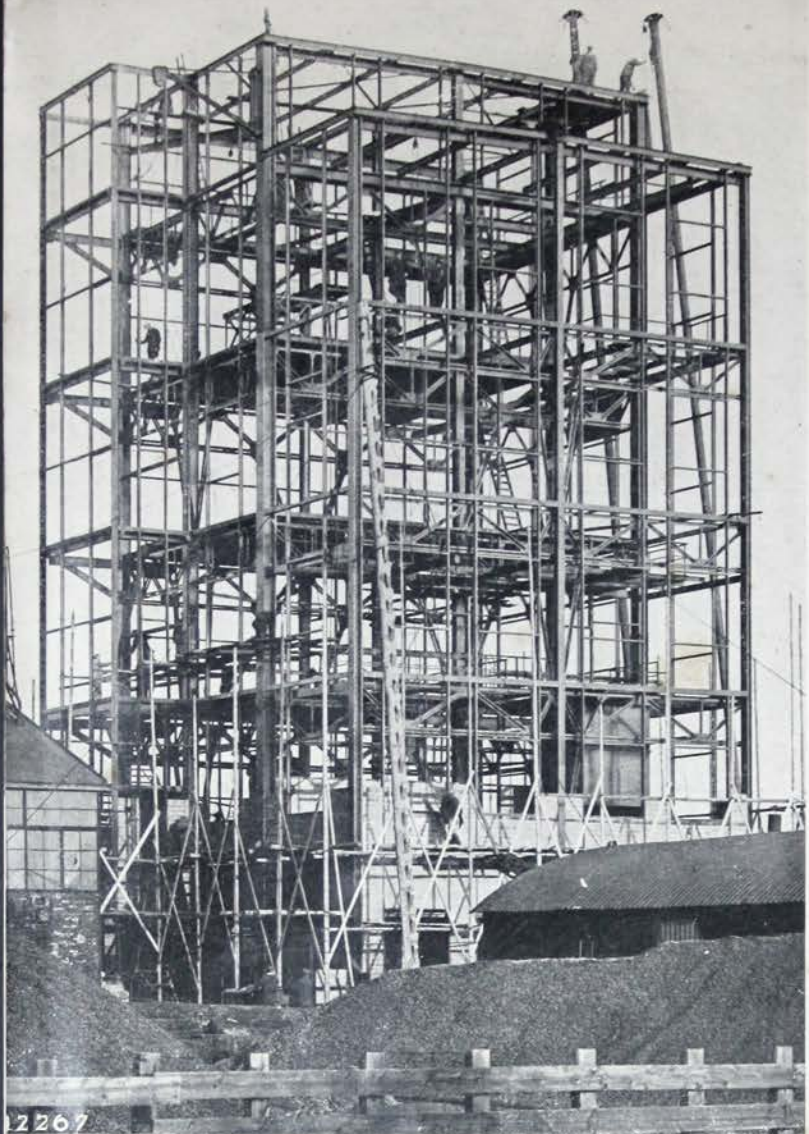

8385

C. Jamin
Rotterdam

1189

Fabrieksgebouw
Stikstofbindingsindustrie
Dordrecht

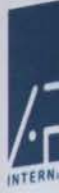
Bestelling: . . . 20 September '30
Begin Montage: . . 16 October '30
Eindoplevering: . . 9 December '30
Gewicht: ca. 200 ton.

IJZERCONSTRUCTIE

DE VRIES ROBBÉ
& CO
GORINCHEM
SEMARANG

TYPOGRAFISCHE VERZORGING MACHIEL WILMINK, ROTTERDAM
UITVOERING N.V. VAN DE RHEE'S DRUKKERIJ, ROTTERDAM

Digit

ASSOC
PRESE
INTERN

BUILD
TECH
HERIT
LIBRA

www.

From

CANAD
ARCHI
CENTR

www